

Advies CUMO beleidsplan drie decentralisaties 2015-2018, versie 4

Uitgangspunten beleidsplan

- Het uitgangspunt van het rapport is dat ‘de lagere budgetten die het rijk toebedeeld (sic) voor de drie decentralisaties als kaderstellend worden gezien (p.8)’. Of te wel alle landelijke bezuinigingen worden één op één doorvertaald.
- In het plan wordt aangekondigd dat er maximaal gebruik gemaakt zal worden van de mogelijkheden die de rijksregelingen bieden m.b.t. de ouderbijdrage en de eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen. Er worden hier geen bedragen genoemd, misschien zijn ze ook nog niet bekend.
- Als beleidsdoelstelling van de Participatiewet formuleert de gemeente onder andere : ‘minder sociale uitsluiting van mensen met een minimuminkomen door inzet van het gemeentelijk armoede- en minimabeleid’.

Gevolgen voor bijstandsgerechtigden en overige minima

- Voor 2015 heeft het NIBUD de consequenties van de kabinetsplannen voor 2015 doorgerekend. Resultaat: alle niet-werkenden, ook de bijstandsgerechtigden gaan erop achteruit.
- Gezien het ontbreken van de cijfers kunnen we niet inschatten hoe hard de maximale eigen bijdrage voor de WMO en jeugdhulp bij minima aankomt.
- De afschaffing van de Wtcg en de CER per januari 2014 betekent voor bijstandsgerechtigden met extra zorgkosten een inkomensachteruitgang van 2,5 tot 9%. (Bron: Nibud). Omdat dit geld altijd een jaar later wordt uitbetaald doen de consequenties zich pas in 2015 voelen. Overigens krijgt de gemeente gelden om één en ander te compenseren.
- Opsterland gaat per 1 januari 2015 allerlei regelingen zoals de witgoedregeling en de langdurigheidstoelage afschaffen. Afschaffing van de langdurigheidstoelage betekent een inkomensachteruitgang van zo'n 3%.
- Het mantelzorgcompliment in de vorm van 200 € wordt afgeschaft. Voor mensen met een minimuminkomen betekent dit een forse financiële aderlating.
- Per 1 januari 2015 wordt de kostendelersnorm ingevoerd. Dit kan voor mensen die het betreft een inkomensachteruitgang van tientallen procenten betekenen.

Al met al: alle bijstandsgerechtigden gaan er in 2015 in vergelijking met 2014 fors op achteruit, afhankelijk van de situatie van enkele procenten tot tientallen procenten.

De vaste lasten zijn niet beïnvloedbaar en zijn bij mensen met een minimuminkomen relatief hoog. Dat betekent dat dit extra drukt op het besteedbare inkomen. Een voorbeeld: een alleenstaande met een uitkering van 894,18 € die te maken heeft de algehele inkomensachteruitgang, met de afschaffing van de CER (99 €) en de afschaffing van de langdurigheidstoelage gaat er zo'n 50 € op per maand achteruit, zo'n 5,5 %. Stel dat de vaste lasten 650 € bedragen, houdt betrokkene in 2014 nog een kleine 250 € over. In 2015 is het besteedbare inkomen nog geen 200 €, een achteruitgang van 20%!

Maatregelen om de gevolgen op te vangen

Bijstandsgerechtigden die door bovenstaande niet (meer) rond kunnen komen, kunnen een beroep doen op de bijzondere bijstand. Dat wil zeggen: ze kunnen een ‘signaal afgeven’, en krijgen dan een ‘maatwerkgesprek’ aan de ‘keukentafel’.

Advies CUMO

Het CUMO adviseert het volgende:

- Doe onderzoek naar de mogelijkheden elders minder geld uit te geven en dit te gebruiken voor het sociaal domein.
- Toets de eigen bijdrage aan de redelijkheid en billijkheid.
- Betaal het mantelzorgcompliment in de vorm van 200 € gewoon uit. Als uit het aangekondigde onderzoek blijkt dat de meeste mantelzorgers liever een compliment krijgen in de vorm van een cursus, richt dan pas het beleid daarop.
- Ga ruimhartig om met de bijzondere bijstand. Dit is gezien de inkomensachteruitgang waar minima mee te maken hebben zoals hierboven aangegeven niet meer dan billijk en redelijk. Overigens: minima heten niet voor niets minima: ‘kale kippen’, waarvan bekend is dat je er geen veren van kunt plukken. Trouwens: de gemeente stelt zelf: ‘het hebben van een uitkering en daarmee weinig geld is vaak een opmaat tot andere problemen’. Voorkomen moet worden dat minima schulden maken, vereenzamen, ‘sociaal uitgesloten worden’ (p.36) . En zo vaker een beroep zullen doen op bijvoorbeeld WMO-voorzieningen. Net als bij de jeugd en de WMO moet preventie hier nadrukkelijk handen en voeten krijgen.
- Onderzoek jaarlijks, net als bij de cliënten van de Wmo en de Jeugdwet de ervaringen van degenen die onder de Participatiewet vallen.

Verder constateert het CUMO dat veel algemeen beleid (CER, langdurigheidstoeslag) vervangen wordt door beslissingen van consultants/medewerkers van de backoffice van de gebiedsteams.

Wij nemen aan dat hier nadere regels voor gesteld zullen worden. En ook dat er zich in de loop van de tijd casuïstiek zal ontwikkelen.

Het CUMO wenst op de hoogte gehouden te worden van deze regels en casuïstiek.

Tot slot

Wij hebben met verbazing kennisgenomen van het geschrevene op pagina 32, laatste alinea, laatste zin: ‘Alle aanbieders van jeugdhulp, ook na verwijzing door een huisarts, kunnen op basis van de verordening alleen declarabele jeugdhulp leveren als er een beschikking van de gemeente is’.

De gemeente gaat hier op de stoel van de dokter zitten. Dat lijkt ons een zeer slechte zaak.

Bovendien vragen wij ons af of dit juridisch houdbaar is.

Wij raden de gemeente dan ook aan hier nog eens kritisch naar te kijken.

Namens het CUMO,

Wilma Westendorp, voorzitter

Dineke Nieuwenhuis, secretaris